

	<p>ISSN: 2985-2366 (Online)</p> <p><b>วารสารการบริหาร การจัดการ และการพัฒนาที่ยั่งยืน</b> Journal of Administration Management and Sustainable Development</p> <p>Homepage: <a href="https://so15.tci-thaijo.org/index.php/jamsd">https://so15.tci-thaijo.org/index.php/jamsd</a> E-mail: <a href="mailto:jamsdonline@gmail.com">jamsdonline@gmail.com</a></p>	
---	--	---

**การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่าย  
ความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน  
วิทยาลัยพณิชยการบางนา**

**The development of an academic administration model based on  
the learning organization concept in collaboration with professional learning  
networks to enhance students' lifelong learning characteristics  
at Bangna Commercial College**

รุ่งนภา ปุณยานุเดช<sup>1\*</sup>  
Rungnapha Punyanudaj<sup>1\*</sup>

<sup>1</sup>วิทยาลัยพณิชยการบางนา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา  
<sup>1</sup>Bangna Commercial College, Office of the Vocational Education Commission  
\*Corresponding author's e-mail: [rungnapha\\_p@bncc.ac.th](mailto:rungnapha_p@bncc.ac.th)<sup>1\*</sup>

Received: July 30, 2025

Revised: September 05, 2025

Accepted: October 08, 2025

**บทคัดย่อ**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ และเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ 2. เสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพณิชยการบางนา ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาตามแนวทางของ Borg & Gall (1989) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่มีขั้นตอนเป็นระบบ เน้นการแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่องและนำไปใช้ได้จริง ประกอบด้วย 4 ระยะ คือ 1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2. การสร้างรูปแบบ 3. การทดลองใช้ และ 4. การประเมินและปรับปรุง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร 2 คน ครู 23 คน และบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติ เป็นเลิศ 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบประเมินความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ 1. การบริหารจัดการองค์กร 2. การพัฒนา บุคคลแห่งการเรียนรู้ 3. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และ 4. การสร้างวัฒนธรรมสนับสนุนการเรียนรู้ ผลการทดลองใช้ พบว่า

ผลสัมฤทธิ์หลังการอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และรูปแบบมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับมาก นอกจากนี้ การเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักเรียนพบว่า หลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน ขณะเดียวกันครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในระดับมาก สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

**คำสำคัญ:** ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, คุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน, เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ

### Abstract

This study aimed to develop a model of academic administration based on the concept of a learning organization and professional collaboration networks to enhance lifelong learning characteristics of students at Bangna Commercial College. The study utilized the research and development methodology based on the framework established by Borg & Gall (1989), which is a systematic action research approach aimed at continuously addressing problems and ensuring practical applicability. The research process consisted of four phases: 1. analysis of fundamental information, 2. construction of the model, 3. implementation of the model, and 4. evaluation and improvement of the model. The target group comprised two administrators, twenty-three teachers, and fifteen personnel with outstanding performance. Research instruments included questionnaires, interview forms, observation forms, and satisfaction assessment forms. The findings indicated that the developed academic administration model consisted of four main components: 1. organizational management, 2. development of individuals as lifelong learners, 3. collaborative team learning, and 4. creation of a learning-supportive culture. The results of the model implementation revealed that post-training achievement scores were significantly higher than pre-training scores at the 0.05 level. The model was also found to be highly appropriate and feasible. Moreover, a comparison of students' lifelong learning characteristics before and after the implementation showed statistically significant improvement at the 0.05 level in all aspects. Teachers reported a high level of satisfaction with the model. In conclusion, the developed academic administration model was effective and could concretely enhance the lifelong learning characteristics of students.

**Keywords:** Professional Learning Community (PLC), lifelong learning characteristics, collaboration with professional learning networks

### ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนในทุกมิติ ทั้งด้านเทคโนโลยี สังคม และ เศรษฐกิจ ส่งผลให้กระบวนการทัศน์ทางการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนจากการเป็นผู้ “ถ่ายทอดความรู้” (teacher - centered) ไปสู่ การเป็นผู้ “ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” (facilitator) โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ การเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรม และปรับตัวให้เข้ากับบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

การจัดการศึกษาจึงต้องเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง (learning by doing) เพื่อสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ของตนเอง (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2558)

รัฐบาลได้มีการกำหนดนโยบายการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งปรากฏชัดใน แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่มุ่งสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้กำหนดนโยบายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ภายใต้แนวคิด “ทำดี ทำได้ ทำทันที” เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเน้นการปฏิรูประบบการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น คลังหน่วยกิต (credit bank) การรับรองสมรรถนะ (skill certificate) และการสร้างความร่วมมือที่เข้มแข็งกับสถานประกอบการ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2567) อย่างไรก็ตาม การนำนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติจริงในระดับสถานศึกษานั้น ยังคงมีอุปสรรคเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และซับซ้อน การศึกษาต้องปรับจากถ่ายทอดความรู้สู่การเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้เรียนต้องพัฒนาทักษะตลอดชีวิต สร้างนวัตกรรม และลงมือปฏิบัติจริง ขณะเดียวกันการปฏิรูปต้องเผชิญข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สมรรถนะ และความร่วมมือกับสถานประกอบการด้วย

การบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจสำคัญของการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ ทั้งในด้านหลักการและขอบเขตของงานวิชาการ ตลอดจนการจัดระบบดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (ไกรพันธ์ พูลพันธ์ชู, 2561) การบริหารงานวิชาการในปัจจุบันแต่ละสถานศึกษายังคงดำเนินการอยู่ในรูปแบบดั้งเดิม ไม่สามารถสร้างความร่วมมือทางวิชาชีพกับเครือข่ายภายนอกได้อย่างกว้างขวางและยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม ปัญหานี้จึงส่งผลให้การจัดการศึกษาไม่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนอย่างแท้จริง การบริหารงานวิชาการจึงเผชิญข้อจำกัดทั้งด้านนโยบาย วิธีการจัดการ และการประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อรองรับองค์การแห่งการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2558)

วิทยาลัยพณิชยการบางนา เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตั้งอยู่ในเขตบางนา กรุงเทพมหานคร มีนักเรียน นักศึกษา 2,200 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 110 คน ผู้บริหาร 4 คน ซึ่งมีศักยภาพเชิงยุทธศาสตร์ อยู่ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจที่สำคัญของกรุงเทพมหานคร และมีความพร้อมด้านสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ซึ่งเป็นปัจจัยเอื้อต่อการจัดการศึกษาคุณภาพสูง อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT analysis) พบว่า วิทยาลัยกำลังเผชิญกับปัญหาความท้าทายที่สำคัญ จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) 3 ปีซ้อนหลัง พบว่า มีผู้สอบผ่านในปีการศึกษา 2564 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 67.99 ปีการศึกษา 2565 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 75.96 และปีการศึกษา 2566 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 76.82 จะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมของผู้เรียนยังอยู่ในระดับต่ำ ประกอบกับครูบางส่วนยังขาดการทำงานร่วมกันในเชิงวิชาการอย่างเป็นระบบ ซึ่งปัญหาดังกล่าวถูกซ้ำเติมด้วยปัจจัยภายนอก ทั้งการแข่งขันที่สูงขึ้นระหว่างสถานศึกษา และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วที่ทำให้หลักสูตรและการสอนต้องปรับตัวอยู่ตลอดเวลา (วิทยาลัยพณิชยการบางนา, 2566)

ช่องการวิจัยที่สำคัญ คือ การขาดรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน โดยเฉพาะรูปแบบที่อิงแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ ดังนั้น “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” (Professional Learning Community: PLC) จึงถูกเสนอให้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาครูและกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดย PLC เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษาในลักษณะกัลยาณมิตร เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผลการปฏิบัติงาน และร่วมกันออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม

จากปัจจัยดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้มีความจำเป็นต้องพัฒนา “รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา การวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนารูปแบบที่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวและสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาครูให้เป็นมืออาชีพ และสร้างแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ให้เกิดขึ้นจริงในสถานศึกษา และพัฒนาระบบการทำงานของวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนต่อไป

### วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้น
4. เพื่อประเมินผลและศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้น

### การทบทวนวรรณกรรม

#### การบริหารงานวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) การบริหารงานวิชาการเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้สถานศึกษามีระบบการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านการออกแบบหลักสูตรที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ การพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้มีความพร้อมในศตวรรษที่ 21 และการประเมินผลที่คำนึงถึงสมรรถนะรอบด้าน ไม่จำกัดอยู่เพียงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการเท่านั้น

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกลไกสำคัญของสถานศึกษาในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาโดยรวม โดยมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การนิเทศและการวิจัยในชั้นเรียน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ตลอดจนการประเมินผลที่มุ่งเน้นสมรรถนะผู้เรียนรอบด้าน ทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการไม่เพียงเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา แต่ยังเป็นเครื่องมือในการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายในศตวรรษที่ 21

#### องค์การแห่งการเรียนรู้

Garvin (1993) อธิบายว่า องค์การแห่งการเรียนรู้มิได้เป็นเพียงองค์กรที่เก็บสะสมความรู้ แต่เป็นองค์กรที่สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ถ่ายทอดความรู้นั้นให้แพร่กระจายไปทั่วทั้งองค์กร และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานให้สอดคล้องกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ โดยเน้นว่าแก่นสำคัญขององค์กรลักษณะนี้คือการเปลี่ยน “ความรู้” ให้กลายเป็น “การปฏิบัติ” ที่จับต้องได้ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรมีความยืดหยุ่น ปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม และแข่งขันได้อย่างต่อเนื่องแห่งการ

กล่าวได้ว่า องค์การแห่งการเรียนรู้คือองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในทุกระดับ ทั้งการสร้าง แบ่งปัน และนำความรู้ไปใช้จริง พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานให้สอดคล้องกับความรู้ใหม่ แม้ในบริบทไทยยังมีข้อจำกัด

ด้านโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร แต่หากสามารถสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและเอื้อต่อการมีส่วนร่วม ก็จะช่วยให้องค์กรมีความยืดหยุ่น พัฒนาได้อย่างยั่งยืน และแข่งขันได้ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

### ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Stoll et al. (2006) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ รูปแบบของการทำงานร่วมกันในสถานศึกษาที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเชื่อมโยงกันผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนคิด และการปรับปรุงการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เป้าหมายหลักของชุมชนนี้ไม่เพียงมุ่งพัฒนาความรู้และทักษะของครู แต่ยังมุ่งให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนดีขึ้น โดยมีเงื่อนไขสำคัญคือบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ การมีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน

อมตา จงมีสุข (2563) อธิบายว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีพื้นที่ร่วมกันในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สะท้อนการปฏิบัติ และร่วมกันค้นหาวิธีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม กระบวนการดังกล่าวไม่เพียงแต่เสริมสร้างความรู้และทักษะใหม่ให้แก่ครู แต่ยังทำให้เกิดความร่วมมือที่เป็นระบบ มีเป้าหมายร่วมกันในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นแนวทางที่ช่วยลดการทำงานแบบต่างคนต่างทำ และสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มุ่งแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ สะท้อนการปฏิบัติ และพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ลดการทำงานแบบแยกส่วน และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความร่วมมือ ความไว้วางใจ และการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ

### กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพณิชยการบางนา กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ที่ผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบ การบริหารงานวิชาการเพื่อสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพาณิชย์การบางนา โดยการดำเนินงานวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ

#### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูผู้สอนจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา จำนวน 81 คน (ผู้บริหาร 3 คน ครูผู้สอน 78 คน) และวิทยาลัยพาณิชย์การเซตุน จำนวน 77 คน (ผู้บริหาร 5 คน ครูผู้สอน 72 คน)

รวมทั้งสิ้น 158 คน สำหรับการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน ซึ่งมุ่งเน้นที่วิทยาลัยพณิชยการบางนา

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย บุคลากรจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา จำนวน 16 คน (ผู้บริหาร 4 คน ครูผู้สอน 12 คน) และวิทยาลัยพณิชยการเซตุน จำนวน 16 คน (ผู้บริหาร 2 คน ครูผู้สอน 14 คน) โดยได้ดำเนินการทดสอบทั้งก่อนและหลังการอบรมรูปแบบการบริหารงานวิชาการดังกล่าว ซึ่งจัดขึ้นเป็นเวลา 4 เดือน ระหว่างเดือนมีนาคม - มิถุนายน 2567 ภายใต้หลักสูตรการอบรม “รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน” เพื่อเตรียมความพร้อมให้กลุ่มตัวอย่างสามารถนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนต่อไป

## 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (questionnaires) เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยในขั้นตอนที่ 4 มี 1 ฉบับ ได้แก่ การประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพณิชยการบางนา ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (check list) ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย มี 3 ข้อ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา โดยมีลักษณะเป็นแบบกำหนดให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพณิชยการบางนา

ตอนที่ 3 แบบปลายเปิดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพณิชยการบางนา

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้ ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา บทความวิชาการและงานวิจัยที่ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพณิชยการบางนา เพื่อนำมาวิเคราะห์ มาตรฐานแบบสอบถาม (questionnaire)

ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1) นำข้อคำถาม จำนวน 50 ข้อ มาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยมีข้อคำถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพณิชยการบางนา จำนวน 25 ข้อ ภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อหาค่าความสอดคล้อง และความตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดที่เรียกว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยผลการวิเคราะห์ค่า IOC โดยใช้เกณฑ์ ตามข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งการวิเคราะห์ค่า IOC ในครั้งนี้ อยู่ระหว่าง 0.5 - 1.00

2) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (tryout) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มวิทยาลัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับวิทยาลัยพณิชยการเซตุน โดยให้วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 30 คน จำนวน 1 วิทยาลัย แล้วนำแบบทดสอบไปหาความเที่ยง

3) การนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.99

4) นำแบบสอบถามไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

### 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ประชุมชี้แจงกับคณาจารย์ผู้สอน วิทยาลัยวิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และให้ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา

3.2 รวบรวมข้อมูลทั้งเก็บรวบรวมด้วยตนเอง แล้วนำมาวิเคราะห์ และสรุปผลการประเมินรูปแบบระหว่างเดือนมีนาคม - มิถุนายน 2567 ได้รับแบบประเมินกลับมา จำนวน 22 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 95.65

### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ซึ่งรายละเอียด ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) พร้อมนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง พึงพอใจในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง พึงพอใจในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง พึงพอใจในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง พึงพอใจในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์คำถามปลายเปิด

### ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามแนวทางการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ของ Borg & Gall (1989) เป็น 4 ระยะ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา ผลการวิจัยแต่ละระยะ มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการพิจารณาองค์ประกอบในรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา

องค์ประกอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\mu$	$\sigma$	ผล	$\mu$	$\sigma$	ผล
1. ด้านการบริหารจัดการองค์กร (organization management)	4.29	0.62	เหมาะสมมาก	4.31	0.46	เป็นไปได้มาก
2. ด้านการพัฒนาบุคคลแห่งการเรียนรู้ (personal mastery)	4.33	0.86	เหมาะสมมาก	4.33	0.70	เป็นไปได้มาก
3. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (team learning)	4.46	0.63	เหมาะสมมาก	4.35	0.71	เป็นไปได้มาก
4. ด้านการสร้างวัฒนธรรมสนับสนุนการเรียนรู้ (learning culture)	4.38	0.48	เหมาะสมมาก	4.46	0.54	เป็นไปได้มาก
ภาพรวม	4.37	0.65	เหมาะสมมาก	4.36	0.60	เป็นไปได้มาก

จากการประเมินพบว่า องค์ประกอบที่ใช้ในรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา ทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ( $\mu = 4.37$ ,  $\sigma = 0.65$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับ ลำดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ( $\mu = 4.46$ ,  $\sigma = 0.63$ ) 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมสนับสนุนการเรียนรู้ ( $\mu = 4.38$ ,  $\sigma = 0.48$ ) 3) ด้านการพัฒนาบุคคลแห่งการเรียนรู้ ( $\mu = 4.33$ ,  $\sigma = 0.86$ ) และ 4) ด้านการบริหารจัดการองค์กร ( $\mu = 4.29$ ,  $\sigma = 0.62$ ) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ	
	ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้
ส่วนที่ 1 บทนำความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ และบทบาทผู้เกี่ยวข้อง		
1. ความหมายและองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	5	5
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5	5
ส่วนที่ 2 องค์ประกอบกระบวนการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ		
องค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารจัดการองค์กร	5	5
องค์ประกอบที่ 2 ด้านการพัฒนาบุคคลแห่งการเรียนรู้	5	5

## ตารางที่ 2 (ต่อ)

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	5	5
องค์ประกอบที่ 4 ด้านการสร้างวัฒนธรรมสนับสนุนการเรียนรู้	5	5
ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	5	5
ขั้นตอนที่ 1 การรวมกลุ่ม PLC และขอจัดตั้งกลุ่ม	5	5
ขั้นตอนที่ 2 ค้นหาปัญหา ความต้องการ/แนวทางการแก้ไข	5	5
ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	5	5
ขั้นตอนที่ 4 แลกเปลี่ยนเสนอแนะสะท้อนผลแผนการจัดการเรียนรู้	5	5
ขั้นตอนที่ 5 นำสู่การปฏิบัติ /สังเกตการสอน	5	5
ขั้นตอนที่ 6 สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้	5	5
ส่วนที่ 4 การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาไปสู่ปฏิบัติ มีความเหมาะสม	5	5
ส่วนที่ 5 แบบบันทึกกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC	5	5
ส่วนที่ 6 การกำกับติดตาม และประเมินผลและรายงาน	5	5

จากการประเมินพบว่า ผู้เชี่ยวชาญทุกคนมีความคิดเห็นพ้องต้องกัน โดยมีความคิดเห็นว่า ส่วนที่ 1 บทนำความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ และบทบาทผู้เกี่ยวข้องมีความเหมาะสมจำนวน 5 คน ส่วนที่ 2 เนื้อหา มีความเหมาะสมจำนวน 5 คน ทั้ง 6 องค์ประกอบ ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความเหมาะสมจำนวน 5 คน ส่วนที่ 4 การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาไปสู่ปฏิบัติมีความเหมาะสม จำนวน 5 คน ส่วนที่ 5 แบบบันทึกกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC มีความเหมาะสมจำนวน 5 คน และส่วนที่ 6 การกำกับ ติดตาม และประเมินผลและรายงานสรุปได้ว่า การยืนยันรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพณิชยการบางนา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมนั้น มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้

ตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพณิชยการบางนา

ตารางที่ 3 คะแนนการทดสอบความรู้ของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน ก่อนและหลังการดำเนินงานด้วยรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ

คนที่	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา		วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน	
	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)
1	12	23	13	24
2	13	25	13	23
3	14	27	14	25

ตารางที่ 3 (ต่อ)

4	13	24	14	26
5	12	24	16	26
6	12	27	15	25
7	13	24	12	25
8	13	23	13	25
9	13	26	14	24
10	13	24	13	25
11	11	25	12	27
12	12	24	14	27
13	14	25	14	25
14	14	25	14	26
15	14	24	12	24
16	15	25	14	26
$\sum x$	208	395	217	403
$\bar{x}$	13.00	24.69	13.56	25.19
ร้อยละ	43.33	82.29	45.20	83.95
(E.I)	0.6874		0.7071	

จากการประเมินพบว่า ความรู้ของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน ก่อนและหลังการดำเนินงานด้วยรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการดำเนินงานตามรูปแบบ ร้อยละ 43.33 และคะแนนเฉลี่ยหลังการดำเนินงานตามรูปแบบ ร้อยละ 82.29 ซึ่งสูงกว่าก่อนการดำเนินงาน และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6874 แสดงว่า ครูมีความรู้เพิ่มขึ้น หรือคิดเป็นร้อยละ 68.74 และวิทยาลัยพณิชยการเซตุน จำนวน 16 คน คะแนนเฉลี่ยก่อนการดำเนินงาน ร้อยละ 45.20 และคะแนนเฉลี่ยหลังการดำเนินงาน ร้อยละ 83.95 ซึ่งสูงกว่าก่อนการดำเนินงานตามรูปแบบ และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7071 แสดงว่า ครูมีความรู้เพิ่มขึ้น หรือคิดเป็นร้อยละ 70.71 ดังนั้นแสดงว่า คู่มือรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพณิชยการบางนา แสดงว่ามีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพณิชยการบางนา

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา

ลำดับ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
		$\mu$	$\sigma$	แปลผล
1	ด้านเนื้อหา	4.25	0.77	มาก
2	ด้านการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาไปสู่ปฏิบัติ	4.37	0.68	มาก
3	ด้านกระบวนการค้นหาปัญหาความต้องการ/แนวทางการแก้ไข/การส่งเสริมและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ	4.33	0.75	มาก
4	ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	4.39	0.76	มาก
5	ด้านแลกเปลี่ยนเสนอแนะ	4.32	0.78	มาก
6	ด้านนำสู่การปฏิบัติ /สังเกตการสอน	4.26	0.79	มาก
7	ด้านสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้	4.35	0.75	มาก
8	ด้านแบบบันทึกกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC	4.25	0.72	มาก
9	ด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผลและการรายงานผล	4.30	0.76	มาก
	ภาพรวม	4.31	0.75	มาก

จากการประเมินพบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\mu = 4.31$ ,  $\sigma = 0.75$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จำนวน 3 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับ โดย 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ( $\mu = 4.39$   $\sigma = 0.76$ ) 2) ด้านการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาไปสู่ปฏิบัติ ( $\mu = 4.37$ ,  $\sigma = 0.68$ ) และ 3) ด้านสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ( $\mu = 4.35$ ,  $\sigma = 0.75$ ) ตามลำดับ

### การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนวิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 จากผลการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง พบว่า องค์ประกอบหลักของรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา คือ “การทำงานร่วมกัน” และ “การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน” ระหว่างผู้บริหารและครู ซึ่งช่วยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมให้เกิดการตัดสินใจเชิงสร้างสรรค์ในบทบาทผู้นำและผู้ตามอย่างชัดเจน นอกจากนี้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังชี้ว่า ภาวะผู้นำมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ของทีม การประสานความร่วมมือ และการเปลี่ยนแปลงเชิงวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ที่เน้นการจัดการอย่างเป็นระบบผ่านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยมีแนวปฏิบัติร่วมกัน

การประเมินผล และการรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งนำไปสู่องค์การแห่งการเรียนรู้และช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน

การวิจัยระยะที่ 2 จากผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพณิชยการบางนา โดยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน พบว่า รูปแบบที่สร้างขึ้นมีองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการองค์กร 2) การอำนวยความสะดวก 3) การทำงานเป็นทีม และ 4) กระบวนการนิเทศ ซึ่งได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับสูง ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิระบุว่า โครงสร้างรูปแบบทั้งส่วนบทนำ เนื้อหา การดำเนินงาน การบันทึกกิจกรรม PLC ตลอดจนการกำกับติดตามและประเมินผล ล้วนมีความครบถ้วนและสามารถนำไปใช้จริงได้ โดยเฉพาะการนิเทศภายในที่มีขั้นตอนชัดเจน ได้แก่ การเตรียมการ วางแผน ปฏิบัติ สะท้อนผล ปรับปรุง และการรายงานผล ซึ่งช่วยเสริมสร้างการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบ โดยงานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังสนับสนุนว่า องค์ประกอบดังกล่าวสอดคล้องกับการบริหารชุมชนการเรียนรู้ที่เน้นภาวะผู้นำ การสร้างวิสัยทัศน์และวัฒนธรรมองค์กร รวมถึงการทำงานร่วมกัน ซึ่งส่งผลเชิงบวกต่อผู้เรียน เช่น ลดอัตราการตกซ้ำชั้น ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ โดยสรุป รูปแบบนี้มีความครบถ้วนทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อหา และกระบวนการ สามารถใช้เป็นกรอบพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างยั่งยืนและมีความเป็นไปได้สูงต่อการนำไปปฏิบัติจริง

การวิจัยระยะที่ 3 จากผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพณิชยการบางนา พบว่าการทดสอบก่อนและหลังการอบรมของครูในสองสถาบัน ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา และวิทยาลัยพณิชยการเชตุพน แสดงผลชัดเจนว่า คะแนนหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยวิทยาลัยเสาวภา มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการอบรมร้อยละ 43.33 และหลังการอบรมร้อยละ 82.29 ส่วนวิทยาลัยเชตุพนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการอบรมร้อยละ 45.20 และหลังการอบรมร้อยละ 83.95 สะท้อนว่า คู่มือรูปแบบการบริหารดังกล่าวมีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาความรู้ และทักษะการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครู

การวิจัยตอนที่ 4 ผลการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพณิชยการบางนา ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพณิชยการบางนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาไปสู่วิชาชีพ และ 3) ด้านสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้

### องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยครั้งนี้ได้สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน วิทยาลัยพณิชยการบางนา ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ภายใต้กรอบการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน และสามารถตรวจสอบประสิทธิผลได้

รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 4 ด้าน คือ การบริหารจัดการองค์กร การอำนวยความสะดวก การทำงานเป็นทีม และกระบวนการนิเทศ ที่ได้รับการรับรองว่าเหมาะสมและเป็นไปได้ ซึ่งเป็นพิมพ์เขียวใหม่สำหรับการบริหารงานวิชาการในยุคปัจจุบัน ซึ่งแตกต่างจากรูปแบบทั่วไปตรงที่มีการบูรณาการตามแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือ

ทางวิชาชีพ เข้ากับกระบวนการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ และมีการประเมินผลที่ชัดเจน ทั้งในด้านกระบวนการ และผลลัพธ์ การระบุงค์ประกอบสำคัญและปัจจัยความสำเร็จของรูปแบบ งานวิจัยได้ระบุอย่างชัดเจนถึงตัวแปรสำคัญที่ขับเคลื่อนรูปแบบให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ การทำงานร่วมกัน ภาวะผู้นำร่วม การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และการบริหารจัดการที่เป็นระบบ ซึ่งเป็นเสาหลักที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาอย่างยั่งยืนในสถานศึกษา

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 วิทยาลัยควรนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้น ไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติหลักในการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการส่งเสริมการเรียนรู้แบบออนไลน์ และการสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันในรูปแบบของ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.2 ผู้บริหารควรใช้รูปแบบนี้ในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการ PLC ซึ่งจะช่วยให้ครูมีความพร้อมและสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและบริบททางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้

1.3 การนำรูปแบบไปใช้ต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนคือการยกระดับ คุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนโดยตรง ทั้งในด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการปรับตัว เพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพที่พร้อมสำหรับการศึกษาระดับที่สูงขึ้นและตลาดแรงงาน

### 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาข้อมูลเชิงลึกควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้จริงในบริบทที่แตกต่างกันของวิทยาลัย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกสำหรับการปรับปรุงรูปแบบให้ดียิ่งขึ้น

2.2 การวิจัยและพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งระบบให้สอดคล้องกับแนวคิด องค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization) โดยเน้นการสร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.3 การวิจัยเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรหรือแนวทางการจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่บูรณาการแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) และกระบวนการ PLC เพื่อสร้างนวัตกรรมการศึกษาที่ตอบโจทย์ความท้าทายในศตวรรษที่ 21 และช่วยเสริมสร้างทักษะสำคัญที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

## เอกสารอ้างอิง

- ไกรพันธ์ พูลพันธ์ชู. (2561). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา. (2566). รายงานการประกันคุณภาพภายนอก สมศ. ปีการศึกษา 2564-2566. วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2567). นโยบายการพัฒนาอาชีวศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568-2569. <https://vec.go.th/Portals/0/นโยบาย2568-2569.pdf>.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2558). *แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ*. สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือประกอบการอบรม การขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” สู่สถานศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- อมตา จงมีสุข. (2563). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต.
- Borg, W. R., & Gall, M. D. (1989). *Educational research: An introduction* (5th ed). Longman.
- Garvin, D. A. (1993). Building a learning organization. *Harvard Business Review*, 71(4), 78–91.
- Stoll, L., Bolam, R., McMahon, A., Wallace, M., & Thomas, S. (2006). Professional learning communities: A review of the literature. *Journal of Educational Change*, 7(4), 221–258.